

poština pl. črna pr. po
62225 Kidričevo

aluminij

Ljudska in študijska knjižnica
Trg svobode 1
62250 Ptuj

GLASILO TOVARNE G

KIDRIČEVO

Spet poskusna peč v elektrolizi B

Kot je bilo že napovedano v prejšnji številki Aluminija, je bila 21. januarja 1991 zagnana nova poskusna peč v elektrolizi B. V tej elektrolizi je bilo že kar nekaj tipov poskusnih peči, ki so bile v končni fazi le osnova modernizacij, ki so se izvajale v tej elektrolizi. Pa moramo priznati, da so bile izvedene modernizacije kar uspešne. Rezultati zadnje modernizacije peči na predpečeno anodo to trditev zelo potrjujejo. In vendar smo pred dejstvom, da je sedanje stanje še mogoče nekoliko izboljšati, predvsem pa smo pred nujnim dejstvom, da je treba nekaj narediti za zmanjšanje emisije plinov v okolje.

V investicijski program MPPAI smo zapisali, da je modernizacija peči v elek-

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

elektrolizi B na predpečeno anodo le začasna rešitev, da je naš cilj 160 peči v elektrolizi C in zaokrožitev proizvodnje aluminija na okrog 80.000 ton letno, proizvedenega z nizkimi normativi porabe surovin, energije in dela, ob vseh potrebnih ukrepih in napravah za zaščito okolja. Ko smo konec leta 1989 spoznali, da se naši lepi cilji odklikajo od nas, smo začeli intenzivno razmišljati o nadaljnji modernizaciji elektrolize B. Program modernizacije zajema naslednje:

- sprememba obzidave peči,
- uvedba procesnega vodenja peči,
- uvedba sredinskega posluževanja peči,
- lokalno zajemanje plinov na pečeh s suhim čiščenjem plinov,

S strokovno pomočjo firme Aluminium Pechiney je bila spremenjena obzidava peči in se izvaja pri rednih remontih. Cilji te spremembe so bili, uvesti podoben način obzidave peči kot je v elektrolizi C (tudi uporaba enakih materialov), zagotoviti daljšo življenjsko dobo peči, ugodnejšo tehnično bilanco peči ter poglobiti katodni del peči, kar je nujno, da bi ob uvedbi procesnega vodenja lahko realizirali tudi avtomatsko ugaševanje anodnih efektov.

Znanje o procesnem vodenju peči v elektrolizi C je bilo osnova za postavitev testnega sistema na peči 705 v elektrolizi B, ki je dal osnovne parametre za razvijanje procesnega vodenja peči:

- regulacijo napetosti,
- obdelavo nestabilnosti,
- proceduro pri menjavi anod,
- proceduro pri črpanju aluminija,
- proceduro za ugašanje anodnega efekta,
- regulacijo doziranja glinice ter aluminijevega fluorida,

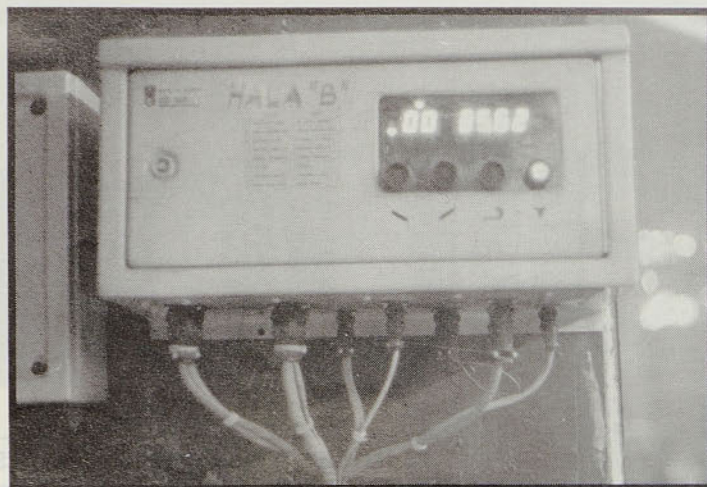
Uvedba sredinskega posluževanja peči je nerazdružno povezana s sistemom procesnega vodenja peči. Vgradnja silosov za glinico in aluminijev fluorid v že obstoječo konstrukcijo anodnega dela peči pa nosi s sabo omejitve, ki preprečujejo uporabo optimalnih rešitev.

Glede na veliko število relativno majhnih peči in kon-

strukcijske omejitve je po-
kritje celotnih peči praktično
neizvedljivo in predrago, za-
to je v programu predvideno
lokalno zajemanje plinov, ki
omogoča zajetje 70-80 % plinov,
ki se potem lahko očistijo
v sistemu suhega čiščenja
plinov. Na ta način bi znižali
emisijo fluora v okolje od 16
kg/tAl na 4-5 kg/tAl ali za 75
ostotkov. Celoten program
sloni na izhodišču, da z naj-
nižjimi možnimi stroški reali-
ziramo modernizacijo, ki bo v
osnovi zadovoljevala cilje po
znižanju porabe surovin in
energije, izboljšanju pogojev
dela in zaščite okolja, dose-
ganju večje produktivnosti
itd. Doseženi cilji bi morali
zagotavljati ekonomsko upravi-
čeno investicije oziroma
povrnitev vloženi sredstev v
kratkem času. Predvidevanja
o višini potrebnih investicijskih
sredstev in učinkih pri znižanju
porabe surovin in energije kažejo
na to, da bi se pri normalnih cenovnih
razmerjih investicija povrnila
približno v dveh letih. Seveda
bo natančne odgovore moral
dati investicijski program,
vendar pa je sedaj že jasno,
da je največ sredstev potrebno
vložiti v opremo procesnega
vodenja in sistem zbiranja in
čiščenja plinov s sistemom za
manipulacijo glinice. Program
pa je zastavljen tako, da omogoča
fazno realizacijo, seveda z ozirom
na možnosti pridobivanja potrebnih
sredstev.

Prva poskusna peč, ki vključuje vse faze programa modernizacije od procesnega vodenja, sredinskega posluževanja do lokalnega odsesavanja plinov, je torej vstopila v proces testiranja, preverjanja »papirnatih« predvidevanj. Prvi rezultati bodo znani v nekaj mesecih, ko bo potrebno odločiti o eventualnih spremembah in še dodatnih poskusnih pečeh v drugi polovici leta 1991 ter izdelati investicijski program za to našo alternativo te naše druge faze elektrolize C. Potrebno bo vložiti ogromno dela tako na področju delovanja peči kot tudi pri zagotavljanju investicijskih sredstev, toda kar čakati na lepše čase, »ko bo, če bo«, pa ne moremo.

Ivana Kranjčević

Računalnik

Sredinsko prebijanje

Uspešna proizvodnja se nadaljuje

Elektroliza B obrat leta 1990

Iz letnega proizvodnega poročila smo zbrali nekaj zanimivih podatkov, ki kažejo, da se tudi v drugem letu obratovanja nadaljuje uspešna proizvodnja.

ANODE

Skupna proizvodnja je 56500 ton, kar je dva odstotka več od plana. Proizvodnja

zlatih anodnih kompletov je 43820 ton. Časovni izkoristek naprav je znašal 75 odstotkov. Za redna remonta dela smo uporabili 10 odstotkov, za odpravo neplaniranih motenj pa izgubili 15 odstotkov časa.

Na kvaliteto anod zelo vplivajo kvalitetne surovine, posebej koks. Poraba energije in surovin je v okviru predvidenih normativov.

Dosežena kvaliteta pečenih anod:

Zahtevane vrednosti	Dosežene
Navidezna gostota (čimvečja) min 1.51 kg/dm ³	1.60
Specifična električna upornost (čimmanjša) 59 ohm/mm ²	52
Tlačna trdnost (čimvečja) 35 kg/mm ²	43
Škart 289 – 631 ton	194 – 316 ton

ELEKTROLIZE

Skupna proizvodnja elektroliz znaša 91530 ton, kar je za 644 ton več kot smo planirali.

Elektroliza	Poraba ener. kWh/t Al	Tokovni izkoristek %	Proizvodnja ton	Živo delo h/ton
A	17118	88.16	16.196	20
B	14009	89.05	35.407	9
C	13201	94.89	39.927	3

Iz podatkov je razvidno, da v elektrolizi A kljub zapiranju in opuščanju nekaterih opravil, dosegamo dobre rezultate. Elektroliza B je preseгла vsa pričakovanja, saj je poleg izrednih rezultatov dokončno očiščena tudi klet in je zaživel nov sistem črpanja. Elektroliza C je še vedno v svetovnem vrhu in ni razlogov, da ne bi tega nivoja obdržali.

EKOLOGIJA

Emisijo plinov in prahu iz obratov redno spremljamo. Zajemanje in čiščenje plinov v elektrolizi C je učinkovito, večje težave smo imeli septembra in oktobra, ko se je emisija fluorja zaradi slabše glinice nekoliko povečala.

LIVARNE

V livarni smo proizvedli 91392 ton odlitkov. Letos smo lahko bolj zadovoljni tudi s kvaliteto naših izdelkov. To bi lahko pripisali večji disciplini pri delu, boljši kontroli in tudi posopnemu izobraževanju ljudi.

Priznali smo le 115 ton reklamacij ali 0,1 odstotka od celotne proizvodnje.

Lahko zapišemo, da smo prešli v fazo racionalne proizvodnje. Veliko pomeni tudi pozitivna konkurenca med obrati. Ker dobimo pri vsakem tekmovanju tudi zmogovalce, lahko rečemo, da je obrat leta 1990 elektroliza B.

(Iz poročila DE Proizvodnja aluminija)

To je bil moj drugi dom

kolikor jih poznam, orosijo oči, kadar beseda nanese na odhod. Tudi Franc Repec ni mogel skriti tega.

– Fabrika je moj drugi dom, skoraj kot otrok sem prišel sem, bilo mi je sedemnajst let, zato mi je danes res hudo.

Začel je v proizvodnji, kjer je delal polnih dvajset let, čeprav si je želel, da bi bil miličnik. Doma so bili strašno proti in kaj je hotel drugo, kot ubogati starše.

– Ata mi je zrihatal službo v treh dneh. To so bili časi – skoraj vsaka dva tedna kuverta. Res smo delali z veseljem, čeprav je bilo težko, ampak vedeli smo, zakaj delamo. Delavci smo bili bolj složni, bolj smo pomagali drug drugemu, bolj smo bili zadovoljni kot danes. Tam sem se res dobro počutil, čeprav je bilo večje trpljenje. Vse se je komaj začelo in v glavnem smo delali ročno. Kasneje je bilo vedno boljše. Število ljudi pri peči se je zmanjšalo od šest na tri ljudi. Včasih se čudim, da nismo že prej zboleli. Res, da jih je iz

Toliko jih je odšlo. Mnogo tudi takšnih, ki so leta prihajali sem in pridno delali in zdaj, ko se ni vedelo, ali je dobro ostati, so se odločili, da odidejo. Zanje so vedeli le najožji sodelavci. Lepo bi bilo, ko bi se lahko pogovarjala z vsakim. Nekateri tega nočejo, drugi se radi razgovorijo. Če so blizu, kakor je bil Franc Repec iz kopirnice, s katerim sem se srečala skoraj pri vsakih Novicah, toliko lažje.

Ne vem, če je bilo prav, da sem ga poiskala prav zadnji dan, ko se vsem tegeajvcem,

moje skupine veliko pomrlo, toda jaz sem bil veliko mlajši od vseh.

Okolje, v katerem sem delal, je pripomoglo, da je tudi meni po dvajsetih letih elektrolize odpovedal dvanajsternik. Po operaciji sem oslabel, da nisem bil več sebi podoben, zato ni čudno, da so me hoteli dati v pokoj. Nisem pristal na to, saj sem bil še mlad, sploh pa si nisem znal predstavljati življenja, saj sem imel ženo, ki ni bila zaposlena in tri otroke. Potem so mi našli delo v kopirnici. Tam sem našel odlična sodelavca Hliša in Topolovca. Dobro smo se razumeli. Takrat je bilo pa res lušno! Tudi pri osebnem dohodku nisem bil prikrajšan, saj sem dobival razliko.

Mislil sem delati do konca, pa sem se malo pozanimal in odločil, da grem. Podjetje mi je dokupilo dve leti (kmetijska dejavnost), eno pa sam in tako odhajam s polno delovno dobo.

Torej so bile doma skrite rezerve, sem radovedna.

– O, ni jih bilo, nimaš kar tako 38 tisoč in še nekaj več, kolikor sem moral odšteti za leto dni. Prodal sem jugeca. Če bom zdrav, se bo dalo še kaj prihraniti.

Franc Repec je veliko let aktivno delal v samoupravnih organih v podjetju in občini, v sindikatu, v krajevni skupnosti, bil je sodnik porotnik in še bi se dalo naštevati.

– Zdaj sem odnehal. Po boleznih sem moral vse pustiti zaradi živcev. Nisem mogel več spati, tako sem imel polno glavo vsega. Bolj si aktiven, več zahtevajo od tebe. Res, da sem dobil številna priznanja, pohvale, v tovarni celo srebrni in zlati znak in ni ga denarja, da bi zanj zamenjal to, kar imam, ker vem, kako je bilo prislužno. To mi res veliko pomeni.

Danes težko koga dobiš za opravljanje funkcij. Ne vem zakaj, so krive spremembe, ki smo jim priča zadnje leto.

Kako pa ste jih doživljali vi?

– Ne vem, kaj bi rekel. Moti me, da so se nekateri obrnili za sto odstotkov. Moti me ta negotovost, ko ne vem, kaj bo s podjetjem.

Vidite dober konec za podjetje?

– Če bo tako kot obljublajo, potem že. Čez noč pa se

stanje seveda ne more izboljšati.

Mislim, da se je tisto najslabše v fabriki že zgodilo. Mislim na štrajk. Kar solze so me polile, ko sem gledal mlade žalostnih obrazov in starejše s solzami v očeh. Teško mi je za mlade družine. Pa kako naj živijo? Vse je drago, plače pa nikam! Predolgo smo čakali. Štrajkati bi morali že marca ali aprila.

Pa kaj tudi more naše vodstvo, saj so še večji nad njim. Kar smili se mi po eni strani. Rekel pa bi rad tudi to, da niso ravno vsi vodilni na pravem mestu. Strokovnjaki morajo biti vsak za svoje področje in tudi zagovarjati to, kar delajo. Mnogim pa je vseeno. Ampak, ko bodo delali spiske viškov, njih prav gotovo ne bo na seznamu. Pa ne bi smelo biti tako. Povsod, pri »malih« in »velikih« bi morali ostati sposobnejši. Vem, da nas je preveč.

Vidite rešitev?

– Težko bo, ampak v skrajnem primeru bi šlo tudi tako, da bi tisti, ki imajo zemljo, ostali doma. Seveda bi je moralo biti toliko, da bi se lahko preživljali in bili tudi socialno zavarovani. Te bi morali določiti po nekaterih kriterijih, da ne bi bilo krivic. Ponekod so družine, kjer jih hodi pet v službo in še doma obdelujejo zemljo. Trije bi morali biti doma, dva v službi.

Narobe je tudi to, da mislimo v Evropo tako, da bomo še za pet let podaljšali delovno dobo. Mladim dajmo prilžnost, da se čimprej po šoli zaposlijo. Kaj bo, če nimajo kam. Pa se čudimo, če postanejo lopovi. Takoj, ko končajo šole, bi jim morala družba omogočiti delo.

Veliko grenkobe se je nabralo v enem samem letu, toda od vsega, kar ste doživeli v TGA, je tudi toliko lepega in verjetno se boste spominjali prav tega. Kateri trenutek bi izbrali?

– Zelo srečen sem bil, ko smo začeli graditi halo C in novo livarno. Veliko nam je obetalo, zato je šok ob vseh teh spremembah toliko večji.

Ampak jaz še vseeno upam, da se bo naša fabrika pobrala s tal. V nedogled ne more biti tako in spet se bo dalo kaj prihraniti. Le da bi bilo zdravje.

Vera Peklar

Dečki, meni tu nič ne manjka

Spominjam se ga s podelitve zlatih in srebrnih znakov in po tekstu, ki sem ga prebrala: v TGA od 1963. leta, spoštovan, zgled sodelavcem, nikoli kaznovan... Miha Kornet.

Rad bi se zahvalil za srebrni znak, mi pove po telefonu in dogovoriva se za zmekek, da pač sestaviva to zahvalo. Takoj na začetku me preseneti z nekaj resnicami o sebi, med prvimi, da je zdravljene alkoholik, da je bil

tako hudi. Zadnjič sem šel skozi halo B, gledam, kako je vse lepo čisto, dečki pa meni: »Tirajo nas.« Veš kaj, ne mi tega praviti! Ko sem jaz prišel sem notri, smo z golimi rokami poprijeli za pajsar in tolkli, da smo prebili skorjo. Z grebljicami smo »čohali« po anodi, da smo ugasnili efekt. Danes ti je to fino opravilo. S stroji prebijajo. Mi smo mogli še v gozd po šibe, da smo delali metle. Čisto pa je moralo biti. Preveč smo raz-

doma bi še našli take, ki bi čutili, jaz bi že.

Zanima me, ali je bil vedno tako za red in čistočo.

— To pa. Ne bi mogel biti skupinovodja, če ne bi bil tak. Zdaj sem veliko zunaj in vidim, kaj se godi in grozno me muči, koliko škode se dela. Tudi, če so malenkosti, sčasoma prerastejo v veliko škodo. Sem jim kar dal vetra, saj ne morem gledati, kako polivajo aluminij, da se cvre na novo asfaltirana pot. Zakaj, če gre brez tega? Ne zavedajo se, koliko truda je bilo treba vložiti, preden je lahko nekdo polil pet kilogramov aluminija. Pa ne »pucam« jaz za šefa. Moram pa priznati, da mi je prijetno, ko mi zjutraj reče: »Zdravo, Miha!« Nekje do devete ure naj bi bil moj »krug« čist. Še tja do čajarne jo mahnem z dolgo metlo. Potem pa, joj, tistemu, ki mi bo zopet psvinjal. Kako se razjezim, ko vozijo tiste »kible« in pene tečejo čez. Najprej opozorim, če pa ne zaleže, k šefu. Ta je za mene bog i batina! Potem se spomni dogodka pred livarno, ko se je topil asfalt, krivca pa ni bilo, čeprav sta vozila le dva. Celu šefu je povedal, če se boji ukrepati, ko je jasno vidno, kaj se godi, bo kar sam poklical policijo. Tako živo mi opisuje, da kar vidim vse tiste sodelavce, ki so radovedno gledali skozi okno in čakali, kdaj bo počilo.

— Tudi na to, da me lopne z lopato, sem bil pripravljen. Pa ni šlo tako daleč. Fantje, ki jim je vedno na sledi, ga le malo grdo gledajo.

Potem se zopet spominja začetkov v TGA.

— Saj smo vedno zvesto delali, le alkohol je naredil svoje. Postali smo alkoholiki. Pet ali šest, če jih še živi iz moje generacije. Da nas ni več je kriv tudi alkohol. Pa to ni bilo več življenje! Vsak si je prinesel svojo dozo s seboj. Prav zaradi tega sem prišel v čudno situacijo, ko nekoč nisimo srpali peči in obdolžili so nas sabotaže. Še prav nisem vedel, kaj mi očitajo, potem pa suspenz, sodišče...

Nisem bil kriv, to je ugotovilo tudi sodišče, zato me je malo stisnilo, ko mi je ob dodelitvi nekdo rekel, kako lahko takšni kot jaz dobijo srebrni znak. Ne meni, povej

tistim, ki so me predlagali! Še in še se v pogovoru vrača k obdobju zdravljenja. Prav nič mu ni nerodno. Zakaj le, ostal je zmagovalcec. Rad govori o tem, mogoče bo še koga spodbudil, da mu bo sledil. Življenje je dobilo zopet svoj smisel. Dela, kar ga veseli in kar lahko. Pred leti se je namreč zelo poškodoval in padel kar osem metrov globoko. Vsi so se čudili, kako je preživel. Posledica padca je slaba prekrvavitev, zato je stalno v gibanju in veliko kolesari. Ima dve dobri kolesi na prestave. Kolesarska tura Makole, Poljčane, Slovenske Konjice, Rogla to je zanj nekaj običajnega.

Kadar je doma, je stanovanje polno glasbe. Ne moti ga niti tisto sinovo »nabijanje z diskov«, le toliko sta uvidena, da ne motita sostanovalcev.

Večkrat poslušam plošče, tudi tiste izpred trideset let. Rad je tudi v naravi. Z veseljem dela v vinogradu.

— Režem, kopljem, prešam, z vinom postrežem, pijem pa ne. Niti kapljice! Res mi nič ne manjka. Rad si zapojem in zaigram. Večkrat vzamem v roke kitaro ali harmoniko. Izbral sem življenje. Malo sem radovedna, kako je porabil »materialni« del srebrnega znaka. Na smeh mu gre, kajti uresničil je željo — kuhinjsko okno je dobilo roletu. Vsakokrat, ko bo pogledal tja gor, se bo spomnil »to pa je od fabrike«.

Tu nekje sva rekla, naj bo konec klepetu, čeprav bi se dalo pisati še in še. Nečesa pa le ne smem pozabiti: Miha Kornet je prišel, da bi se zahvalil. Torej vsem, ki ste odločali, komu srebrni znak, posebno pa neposredno nadrejenim, hvala.

Vera Peklar

Miha Kornet sprejema srebrni znak

v suspenzu. Tudi to, da bi se rad zahvalil za priznanje, ni ravno običajno. Pustim, da se razgovori in tako je namesto zahvale nastal zapis pogovora s človekom, ki je šel skozi marsikatero življenjsko preizkušnjo. Znal je premagati tudi tisto najhujšo, zato je trd in neizprosno do sebe in drugih, vendar srečen.

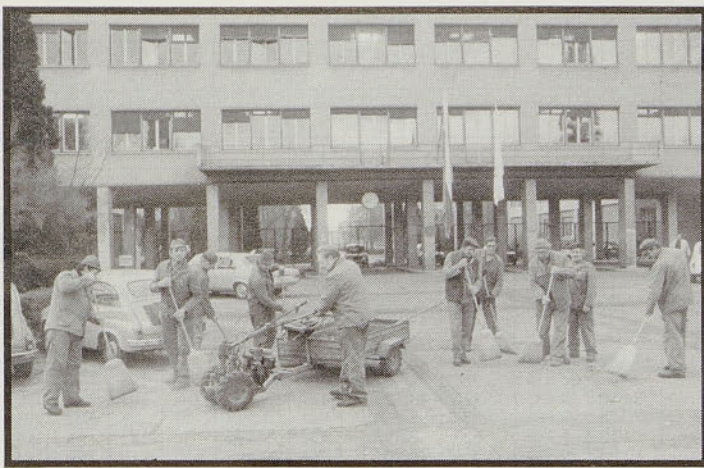
— Meni nič ne manjka. Tukaj sem se drugič rodil, mi pove. Doma je bil malo čez mejo, na Hrvaškem. Prvo delo je dobil v Libojah, kjer je zdržal le osemnajst mesecev. Stric, zaposlen v TGA, ga je vzel k sebi in hodil je delat na okoliške kmetije, prav kmalu pa se je vključil v gasilsko društvo TGA. To, pravi, je tudi nekaj pomenilo, da so ga kasneje »vzeli« v službo.

— Začel je v elektrolizi B kot pečar, se spominja tistih prvih dni, ki se mu niso zdeli

košni že nekaj časa, zato pa mladi ne razumejo nas starejših in težko je v tem času, ko se stvari krčijo.

Pa koliko ugodnosti nam je še ostalo. Če se samo spominim na malice. Trideset kilometrov sem se vozil v začetku v eno smer in kaj sem imel drugo kot fižol in zaseko na kruh! Zdaj se pa lepo najem v urejeni jedilnici. Vsem pa ni po volji. »Kaki zrezek«, so se zmrdovali pri mizi. To me razkuri. Ne bi mu ga dal. Tri dni naj bi ga le gledal, potem bi mu bil pa dober. Pa v hali je vse drugače, da se delati. Vmes lahko poseliš. Ko sem še jaz delal v hali, tega ni bilo. Stalno smo morali hoditi, gledati, da ne bi kje pri peči kaj »ven pihalo«. Tudi glinica ni smela kar tako padati v klet. Kasneje pa se je je nabralo tam cele gore in koliko ljudi je moralo to čistiti, predvsem pogodbeni. Tudi

Pred praznikom

LIPA — beseda, ki je bila v zadnjih šestih mesecih napisana večkrat kot prej v sto letih. Kaj pa sploh je LIPA? Morda se bo tako imenoval novi slovenski denar, je pa tudi drevo kot veliko drugih, ki pa za nas Slovence pomeni simbol v novi slovenski državi. Za navadnega človeka je lipa samo drevo z deblom, vejami in njenimi koreninami, če pa bi povprašali za mnenje kakega pesnika bi verjetno imel o tem drevesu povedati veliko več. Najbrž je tako tudi nastala naša slovenska pesem, ki so jo imenovali Lipa, saj govori o tem lepem drevesu, kako razpenja svoje veje visoko v bogato krošnjo, jo spomladi olepša z bujnim listjem in nato še odišavi z opojnim vonjem svojega cvetja. Normalno je, da jeseni listi odpadejo, pa ne od žalosti, ampak zato, da ji težki sneg pozimi ne polomi njenih vej in bo naslednjo pomlad lahko spet pognala. Nikjer v tem procesu ni opaziti nobene žalosti, zato ne morem razumeti, zakaj nam »nekateri« naši upokojenci očitajo, da smo jim na njihovem srečanju ob tovarniškem prazni-

Lipa — živim ali mrtvim

ku peli pogrebne pesmi! Ali je katera pesem, razen Prešernove Zdravljice, še primernejša za Slovence kot Lipa, glede na čas, v katerem živimo? Ali je mogoče, da so »nekateri« naši upokojenci že pozabili na obe vrsti lipovih dreves, ki rastejo ob poti od upravne zgradbe proti proizvodnim obratom in so jih vsak dan znova spremljala na delo in z dela? Upam, da so to pozabili res samo tisti »nekateri« upokojenci, ki jih je v kritiki v 10. številki glasila Aluminij podpisal gospod Jože Huzjan. Ne bom se poglobljal v ozadje te kritike, želim pojasniti le pripravo programa za nastop. Vsi pevci smo amaterji, zato tudi pojemo pesmi, ki so nam všeč.

Razstava — OŠ Majšperk

Vse dotlej, ko bo tako, pa ne bomo nikomur dovolili, da bi nam diktiral, kaj naj pojemo! Niti našim bivšim pevcem ne! Seveda pa smo se o posebnih željah pripravljene dogovarjati.

Verjetno do vsega tega pisanja ne bi prišlo, če prej omenjene kritike ne bi razumel tudi kot izziv Moškemu pevskemu zboru TGA, da spregovori tudi o petju in pevcih tega zbora. Precej vode je že steklo pod ptujskim mostom, odkar je bilo kaj napisanega o našem zboru, tako v glasilu Aluminij, kakor tudi v drugih sredstvih javnega obveščanja. Če nas že kdo omeni v časopisu, potem lahko to v večini primerov zasledimo na predzadnji strani, kjer so običajno zahvale svojcev ob izgubi dragega pokojnika. Verjetno nas prav zaradi tega nekateri ljudje imenujejo tudi pogrebni pevci, kar pa nikakor ne drži. Včasih se tudi zgodi, da nas kdo omeni v kakšni re-

našega zbora. Še prej pa moram malo bolje predstaviti pevce našega zbora. Verjetno malo naših sodelavcev ve, da naš zbor šteje skupaj s pevodvodjem dvajset članov, da jih je od tega samo deset zaposlenih v TGA, da so štirje upokojenci, šest pa jih je zaposlenih v drugih DO. Težava pa je v tem, da je prav med temi šestimi pevci nekaj takih, ki imajo v zboru ključni pomen. Vsi vemo, da pogreba ne moremo naprej planirati, zato je treba takrat na hitro obvestiti pevce in če so ti ključni pevci službeno zadržani, se zgodi, da ne moremo nastopiti in zapeti. Ne zdi se mi pošteno, da nas v takem primeru ljudje kritizirajo. Pa kaj, ko v TGA najbolj kritiziramo prav tisto, česar sami ne znamo ali pa nočemo. Zakaj ni nihče kritiziral porazno slabega obiska na našem koncertu. Našim sodelavcem je bil namenjen! Za njih smo izbrali najlepši ambient v ptujski občini — ob-

Čiščenje

portazi s proslave med naštevanjem govornikov in nastopajočih, to pa je tudi vse. Pa da ne bi kdo mislil, da se zaradi tega čutimo odrinjene in zastavljene! Ne! Mi prav dobro vemo, koliko ljudi nas pozna in upošteva, tako v TGA kot izven nje. Žal pa je odstotek slednjih neprimerljivo manjši. Če nastopamo v naši tovarni, nam še kdo prisluhne, če pa nastopimo izven tovarniške ograje in seveda izven rednega delovnega časa, pa za naše delavce ne obstajamo več. Nikogar ne zanima, kje, kaj in kako vadimo, kakšen je naš program, ali nastopamo še kje drugje ali samo na pogrebi!

Ko sem že omenil pogrebe, sem se dotaknil šibke točke

novljeno vitežko dvorano v ptujskem gradu, pa ni bilo odziva. V tem se tudi kaže kulturna osveščenost večine zaposlenih v TGA. Povsem druga slika pa se nam je pokazala ob proslavljanju starega leta, ko smo pokazali svojo (ne)-kulturo ob hektolitrih popitih raznoraznih vrst alkoholnih pijač.

Vem, da bi bilo zmotno pričakovati, da se bo po tem mojem pisanju kaj spremenilo, vendar pa pričakujem, da bo vsakdo prej premislil, preden bo kritiziral naš pevski zbor ali program, ki ga izbiramo. Izrabljam pa tudi prilžnost, da se zahvalim vsem, ki so karkoli dobrega storili za naš zbor.

Jurij Lamot

Študij ob delu

Študij ob delu v TGA je stara praksa, ki se je pokazala kot uspešna. To dokazuje tudi veliko število ljudi, ki so uspešno končali študij ob delu in veliko prosilcev pomoči vsako leto.

Pri dodeljevanju pomoči pa se zatakne. Ne gre mi za to, kdo bo pomoč dobil ali ne, gre mi za postopek izbira nja kandidatov, ki je več kot predolg. Razpis za pomoč za študij ob delu je bil v mesecu juliju, odgovor na prošnjo pa komaj v prvi polovici decembra. Vsi vemo od kdaj do kdaj so vpisi v šole in da šole ne morejo čakati z začetkom šolskega leta do decembra, da bi tako počalali na zamudnike iz TGA, ki jim odbor za kadrovske splošne zadeve ni dal odgovora na prošnjo.

Ali je to pošten odnos do prosilcev pomoči? Zdi se mi, da ne. Ali ni to sramota, da odbor in kolegij nista sposobna urediti te zadeve v krajšem času, se pravi pravočasno.

Lepo se da povedati, da ni denarja, ali da so potrebe za določeno izobrazbo nerealne, pa ne bo nikjer zamere in ljudje bodo vsaj vedeli, da pomoči niso dobili, ne pa da se zanašajo iz dneva v dan in ne vedo, kaj bi. Ali ni vodji kadrovske službe in vodji izobraževanja centra nerodno podpisati se na sklep odbora, ki pride do prosilca z nekajmesečno zamudo?

Pa saj nista kriva onadva, pač pa menda kolegij, ki ni dal pravočasno zelene luči za reševanje pomoči za študij ob delu.

Vlado Mohorko

Pojasnilo

K članku študij ob delu damo pojasnilo, ki nima namena iskati krivcev niti zankati opisanega, ampak kadrovske problematiko podjetja postaviti v sedanja družbena dogajanja in položaj, v katerem je tudi naše podjetje.

V TGA se študij ob delu do prejšnjega leta ni obravnaval niti kot strošek niti kot dejanska dolgoročna kadrovska potreba, ampak bolj kot želja posameznika. S tem, ko se je

v sredini leta 90 pričelo ugotavljati, da so nekatere proizvodnje za TGA z vidika stroškov nerentabilne, je plan kadrov in plan študija ob delu za leto 90 postal nerealen. V tem obdobju se je pripravljala kolektivna pogodba, s katero je študij ob delu postal za izvajalca pomoči – podjetja dosti dražji. Zaradi navedenih objektivnih dejstev smo študij ob delu želeli racionalizirati in prilagoditi opisnemu, kar je imelo za posledico zamik dodelitve pomoči.

Racionalizacija je potekala v smislu:

1. Ugotavljanja dejanskih kadrovskega potreb za delavce, ki so se odločili ob delu (s tem da se upošteva položaj v TGA to je ukinitve določene proizvodnje, zmanjšanje števila zaposlenih, blokade ŽR in s tem nesposobnost plačevanja stroškov)

2. Vključevanje selekcijskih postopkov in upoštevanje ocene delovne uspešnosti.

3. Primerjanje stroškov šolanja po prejšnjih določitih in kolektivni pogodbi.

4. Zmanjšanje števila študentov ob delu, da ne bo študij ob delu samo formalni vpis za tiste, ki z vpisom upravičujejo razporeditev na dela z višjo ocenitvijo.

Kadrovska služba

Srečno proizvodnja

Bili smo, odšli smo – iz obratov elektrolize, livarne, anodne mase. Velik del svojega življenja smo žrtvovali v hudih in dobrih časih za kolektiv in seveda zase. Naša delovna pot se je končala v TGA. Zato želimo vsem bivšim sodelavcem in ostalim članom kolektiva lepšo prihodnost kot se kaže sedaj in ne pozabite na nas.

Zahvaljujemo se predsedniku osnovne organizacije sindikata DE Proizvodnja aluminija Marjanu Lenartu za tople in spodbudne besede ob zaključnem srečanju, ki

smo ga imeli s sindikatom ob odhodu v pokoj.

Hvala za vse in mnogo delovnih uspehov.

Upokojenci iz DE Proizvodnja aluminija:

Feliks Krajnc, Slavko Čokl, Rudolf Bogdan, Imre Varju, Avguštin Murko, Štefan Vidovič, Anton Bezjak, Mirko Petrovič, Franc Nadelsberger, Franc Širovnik, Srečko Premužič, Alojz Šori, Alojz Vigali, Martin Avguštin, Anton Banko, Franc Klajnšek, Rudolf Gajšt

Pisma bralcem

Spoštovana gospa Vera!

Dolgo sem odlašal, da napišem nekaj o našem srečanju upokojencev TGA in o ustavitvi Kluba upokojencev. Srečanje upokojencev je zame nekaj enkratnega, saj se s poedinci srečam po dolgem času in me veseli, da jih vidim čile in zdrave, ugotovim tudi, da tega in onega ni več med nami (kar pogrešam v našem časopisu). Na splošno je veselo. Seveda so med nami tudi taki, ki samo čakajo, kaj bodo dobili in si tako še naprej privezali dušo.

Menda nas je bilo na srečanju nekaj nad šeststo in verjemite, da me je bilo skoraj malo sram, ko sem se vračal domov. Nas so prišli pozdravit vsi vodilni DO, si vzeli čas in z nami malo pokramljali, medtem ko med nami ni bilo upokojenca, ki bi si drznil stopiti k mikrofonu in se zahvaliti za povabilo in gostoljubnost, ki ni gotovo poceni. Člani kolektiva so bili pred težavami v tistem času, organizirali so štrajk, pa ni bilo upokojenca, ki bi dal tem pridnim ljudem vsaj moralno podporo in podržko za njihove pravice. Lepo je kramljati ob polni mizi in dobri štajerski kapljici in pozabiti ter odložiti skrbi za nekaj časa.

Da je to tako izpadlo, bi rekel gospa Vera, da ste nekaj sami krivi, ki to vodite. Morala bi ponuditi mikrofon

upokojencem, pa bi se morda kdo odločil, da bi kaj povedal. Da ne bi izgledalo srečanje v naprej zrežirano, bi vam predlagal še nekaj novosti. Morda bi h kulturnemu programu povabili kakšnega upokojenca, ki igra na kakšen instrument ali kaj zapoje. Ugotovilo bi lahko tudi, ali ima na ta dan kdo rojstni dan ali god, ali najstarejšega člana po stažu, letih starosti itd. Vsako leto drugega, da se ne bi ponavljali eni in isti. Dobitnike bi nagradili s šopkom ali kakšno buteljko vina.

Zdaj pa k tistemu, kar sem imel namen, ustanovitvi Kluba upokojencev TGA. Namen organiziranja kluba bi bil razvijati družabno življenje bivših sodelavcev in obdržati živ stik s kolektivom TGA, ki bi nam bil pri tem pripravljen pomagati tako materialno kot moralno.

Da bi klub čimprej zaživel, predlagam iniciativni odbor, ki bi se naj sestel še v mesecu februarju. Datum in čas naj določi sindikat, ki bi bil kot vezni člen in dirigiral iz svojih vrst enega aktivnega člana v odbor.

V iniciativni odbor predlagam:

1. Rudi Majcen
2. Zvonko Kozoderc
3. Valter Kolarič kot predsednik društva upokojencev Kidričevo
4. Franc Krajnc
5. Janez Horvat

Po potrebi bi na prvi seji imenovali še dodatnega člana.

Vsem skupaj želim polno ustvarjalnega dela in lep pozdrav!

Tone Brglez

Gospod Tone Brglez!

Najlepše se vam zahvaljujem za pismo, katerega sem se resnično razveselila, še posebej vaših predlogov. Hvala!

Rada bi rekla le to, da srečanja ne pripravljam jaz – tudi mene so zadnji trenutek postavili na oder, kar pa ne pomeni, da se tega, kar predlagate, ne bi lahko spomnila. Hvala za ideje in upam, da jih bomo lahko uresničili (vsaj nekaj, če ne vseh) že v letošnjem letu.

Ostanite zdravi in še se oglasite!

Lep pozdrav!

Vera Peklar

Novo v tehnični knjižnici

– Priročnik za pripravo sistema za zagotavljanje kvalitete za livarni Impol in TGA
– MS WORD 5.0 – Duško Savič
– Relacijski model podatka – Slavko Tkalec
– QUICKBASIC PROGRAMMER S TOOLKIT – Tom Rugg, Phil Feldman
– Promašenih investicija – Ratko Boškovič
– Komentar zakona o podjetjih
– Francoščina 2000 S I. stopnja
– Angleško-slovenski slovar
– Nemško-slovenski slovar
– Komentar republiškega zakona o DR
– Slovenski pravopis – 1 pravila
– Nemška slovnica z vajami – Anka Kline, Majda Senčar, Marjeta Židanik
– Organizacija, vodenje in kadri – Jure Kovač, Miran Tivadar

– WORDSTAR – priročnik za uporabo urejevalnikov besedil – Branko Šafarič
– AUTO CAD – Boris Damjanovič, Petar Damjanovič
– UPGRADING ANBD REPAIRING PCS – Scott Mueller
– MESSEN; STEUERN; REGELN MIT IBM – H. Mailer, A. Piatrowski
– Principi ekonomije 7 prof. dr. Lazar pejič, prof. dr. Miomir Jakšič
– Razvijanje poslovnega informacijskega sistema – mag. Srečko Natek
– Osnove elektrotehnike II – Tine Zarič
– Zapiski predavanj iz osnov elektrotehnike I – Tine Zarič
– Termodinamika i tehnodinamika – II izdanje – B. Đorđević, V. Valant, S. Šerbanović
– Davki po novem – Janez Kopač

PREDSTAVNIKI SLOVENSKE DEMOKRATIČNE ZVEZE NA OBISKU V TGA KIDRIČEVO

V soboto, 19.1.1991 so TGA Kidričevo obiskali predstavniki SDZ dr. Dimitrij RUPPEL, Igor OMERZA in Tone PERŠAK. Z vodstvom podjetja, predstavniki občine in predstavniki občinske organizacije SDZ so razpravljali o položaju in perspektivah tovarne. Po izčrpnem informiranju o problemih TGA so si ogledali tovarniški kompleks. Osnovna informacija, ki so jo predstavnikom SDZ argumentirali predstavniki tovarne je bila, da je cena električne energije dobljena od slovenskega elektrogospodarstva precej višja kot je cena elektrike, ki jo dobivajo svetovni konku-

renti TGA-ja. Vodstvo podjetja jih je tudi seznanilo, da bodo septembra zaprli ekološko sporno elektrolizo A, še prej v mesecu juliju pa proizvodnjo metalurške glinice. Nova elektroliza C, ki deluje že dve leti pa spada v sam vrh svetovne tehnologije pridobivanja aluminija in je tudi ekološko neoporečna. Predstavniki SDZ so po teh razgovorih sklenili, da bo dobljene informacije pretresla Gospodarska komisija SDZ in o TGA zavzela svoje stališče, predvsem v smislu oblikovanja strateških nacionalnih izvoznih prioritet neodvisne slovenske države.

Še enkrat o ekologiji

V decemberski številk Aluminija smo prebrali članek Skrb za okolje, naša stalna naloga, kjer gospod Žigman govori o spremembi tehnologije in dodatnih napravah, ki naj bi omilile negativen vpliv TGA na okolico. Ljudje, ki živimo v neposredni bližini obratov TGA, v tem članku najbolj pogrešamo, da pri navajanju sanacij obstoječa ekološkega stanja sploh ni bila omenjena DE Predelava, ki deluje brez čistilnih naprav, kar je za nas krajane Industrijskega naselja zelo zaskrbljujoče. V DE Predelava aluminija nastaja namreč pri proizvodnji oziroma pri sušenju rondelic pri 500 C velika količina plina, ki uhaja kar skozi vrata hale in se nemoteno sprošča v naše bivalno okolje. Plin je zelo smrdeč, prav gotovo pa tudi škodljiv našemu zdravju. Razleze se daleč v okolje in lebdi nad zemljo kot jesenska megla. Ozračje ga zelo počasi absorbira, vse je odvisno od vetra in zračnega pritiska. Glede na precejšnjo proizvodnjo rondelic so emisije tega plina v okolje pogoste.

Krajani Industrijskega naselja vodstvo TGA že dolgo opozarjamo na te ekološke probleme, zato še enkrat zahtevamo, da se tudi v DE predelava namestijo naprave – čistilni filtri za absorpcijo tega plina.

Drugi ekološki problem, ki nas zelo moti in boli, je ma-

čehovsko ravnanje s tovarniškim gozdom. Vsi vemo, koliko lepih in še dokaj zdravih dreves je moralo pasti zaradi gradnje obeh livarn, elektrolize C in ceste, ki je tudi »požrla« lep kompleks gozda. Nekdo bo ob tem pripomnil: »Vse to je bilo potrebno.« Verjetno je temu res tako, resnica pa je tudi taka, da se mora vsak tak poseg v okolje primerno sanirati. Znano gozdarsko pravilo je, da po vsaki sečnji sledi takojšnje pogozdovanje. Tako ravna vsak pameten gospodar in tudi tisti, ki mu je vsaj malo do ohranitve človekovega okolja. Nekaj dreves bi se lahko preneslo iz drugega gozda, kjer je rast pregosta. Tako bi z malo denarja in nekaj truda postopoma vrnilo gozdu nekdanjo podobo. Že samo čiščenje odmrlih dreves in druge navlake, ki ne sodi v gozd, bi omogočilo podrast življenje in nadaljnjo rast.

Zaradi revnega gozda je tudi hrup, ki ga povzročajo predvsem preglasni transformatorji, bolj slišen (konstantno močno brnenje!). Vodstvo TGA je pred časom že obljubilo, da bo brnenje poskušalo vsaj omiliti z nasađitvijo cipres okoli transformatorjev stikalnice, ali kako drugače. Ali bo prišlo do realizacije dane obljube letošnjo pomlad?

V upanju na boljši jutri za krajane Industrijskega naselja Kidričevo Jožica Sabath

Ob odhodu v pokoj

Iskreno se zahvaljujem svojim sodelavcem, sodelavkam iz DE Predelava, DE Proizvodnja aluminija, ki ste prišli na poslovilno srečanje ob odhodu v pokoj.

Zahvaljujem se gospodu Milanu Tementu za resnične, iskreno izrečene besede, ki so se mi globoko vtisnile v srce.

Hvala za darilo, ki mi bo v trajnem spominu.

Hvala tudi finančnemu sektorju, sindikatu, ekspeditu in tajništvu ter domači prodaji za lepo darilo.

Vsem sodelavcem in sodelavkam in celotnemu kolektivu želim veliko sreče in delovnih uspehov.

Franc MURKO

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem svojim sodelavcem elektro vzdrževanja, kakor tudi vsem, ki so prispevali sredstva za nakup spominskega darila.

Zahvala velja tudi vodstvu sindikata za prisrčen sprejem upokojencev, za pogostitev in podelitev spominskih daril.

Vsem še enkrat prisrčna hvala in še naprej veliko delovnih uspehov.

Kristina LUBAJ

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem svojim sodelavcem in prijateljem iz DE Proizvodnja glinice za poslovilne besede in darilo.

Želim vam veliko osebne sreče in mnogo delovnih uspehov.

Anton STRAŠEK

aluminij

Izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo – Uredniški odbor sestavljajo: Majda Zadravec, Mojca Cafuta, Viktorija Petauer, Majda Lampret, Srečko Sirovnik, Rajko Topolovec, Marija Korada, Franc Sagadin, Ciril Majcen, Janez Liponik, Vera Peklar (odgovorna urednica). Fotografija: Stojan Kerbler, dipl. ing. Tisk: PP PE Ptujška tiskarna, Ptuj. Clani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno. Rokopisov in slik ne vračamo. Naklada 4000 izvodov. Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju sekretariata za informacije pri IS Slovenije številka 321/172 z dne 24. oktobra 1975.